

Summitul UE-Balcanii de Vest
Declarația de la Bruxelles, 13 decembrie 2023

Noi, liderii Uniunii Europene (UE) și ai statelor sale membre, în consultare cu liderii din Balcanii de Vest și în prezența actorilor regionali și internaționali, am ajuns astăzi la următoarele concluzii:

1. Mediul geostrategic din ce în ce mai complex, dominat de **războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei** și puternic marcat de criza din Orientul Mijlociu, continuă să pună în pericol securitatea europeană și mondială. Acesta demonstrează importanța unității și a scopului în cadrul familiei europene și a parteneriatului strategic dintre UE și regiunea Balcanilor de Vest, care creează legături tot mai strânse și o cooperare mai profundă cu UE, pe baza unor principii și valori comune.
2. Reamintind Agenda de la Salonic și Declarațiile de la Sofia, Zagreb, Brdo și Tirana, UE își reconfirmă angajamentul deplin și neechivoc față de **perspectiva de aderare la Uniunea Europeană a Balcanilor de Vest și îndeamnă la accelerarea procesului de aderare**, bazată pe realizarea de către parteneri a unor reforme credibile, pe o condiționalitate echitabilă și riguroasă și pe principiul meritelor proprii, ceea ce este în conformitate cu interesul nostru comun. UE salută progresele pe care fiecare dintre partenerii din Balcanii de Vest le-a înregistrat, în cadrul propriului parcurs către aderarea la UE, după summitul UE-Balcanii de Vest de la Tirana. Viitorul Balcanilor de Vest este în Uniunea noastră.

3. UE salută **hotărârea partenerilor din Balcanii de Vest de a respecta valorile și principiile europene fundamentale și de a se angaja față de acestea, în conformitate cu dreptul internațional**. De asemenea, UE salută angajamentul reafirmat al partenerilor din Balcanii de Vest față de supremația democrației, a drepturilor și valorilor fundamentale și a legii. În conformitate cu Declarația de la Tirana din decembrie 2022, UE subliniază necesitatea unor **realizări** susținute și ireversibile **în ceea ce privește reforma supremației legii**, a funcționării instituțiilor democratice, a economiei și a administrației publice. UE subliniază necesitatea unor eforturi susținute în lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, precum și nevoia unui sprijin consolidat pentru buna guvernare, drepturile omului, egalitatea de gen și drepturile persoanelor care aparțin minorităților. Credibilitatea acestor angajamente depinde de punerea în aplicare în mod semnificativ a reformelor necesare și de obținerea de rezultate solide, susținute de o comunicare publică clară și consecventă, în interesul cetățenilor părților implicate. O societate civilă care dispune de mijloace de acțiune și o mass-media independentă și pluralistă, în cadrul căroră este respectată pe deplin libertatea de exprimare, sunt componente esențiale ale oricărui sistem democratic.

4. Unitatea cu UE este un semn clar al orientării strategice a partenerilor, acum mai mult ca oricând, având în vedere războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și alte provocări de securitate. UE va continua să investească în multilateralism și va coopera cu partenerii pentru a apăra și a susține ordinea internațională bazată pe norme. O viziune comună asupra viitorului implică valori partajate și responsabilități pe baze reciproce. Ne îndemnăm partenerii, pe măsură ce ne întărim cooperarea cu aceștia, să realizeze progrese rapide și susținute în direcția alinierii depline la **politica externă și de securitate comună (PESC) a UE, inclusiv în ceea ce privește măsurile restrictive ale UE și să acționeze în consecință**. Îi felicităm pe aceia dintre partenerii din Balcanii de Vest care fac deja dovada angajamentului lor strategic în această privință prin **alinieră deplină** la PESC a UE și îi încurajăm pe cei care încă nu au făcut acest lucru să le urmeze exemplul. Subliniem importanța îmbunătățirii aplicării măsurilor restrictive și prevenirea eludării acestora.

5. UE rămâne **partenerul cel mai apropiat, principalul investitor, principalul partener comercial și principalul donator** din regiune. A trebui ca partenerii să sporească vizibilitatea amplorii și varietății excepționale ale acestui sprijin, reflectându-le proactiv în **dezbaterea și comunicarea lor publică**, astfel încât cetățenii să poată aprecia beneficiile concrete ale parteneriatului cu UE. Partenerii ar trebui, de asemenea, să comunice în mod clar cu privire la propriul angajament față de valorile UE și față de reformele necesare.
6. UE subliniază necesitatea angajamentului partenerilor din Balcanii de Vest față de **cooperarea regională** incluzivă și **de consolidarea relațiilor de bună vecinătate**, inclusiv cu statele membre ale UE. Este în continuare importantă punerea în aplicare cu bună-credință și cu rezultate concrete a acordurilor bilaterale, inclusiv a Acordului de la Prespa cu Grecia și a Tratatului de prietenie, bună vecinătate și cooperare cu Bulgaria. Sunt încă necesare eforturi suplimentare și decisive pentru promovarea reconcilierii și a stabilității regionale, precum și pentru găsirea și punerea în practică a unor soluții definitive, incluzive și obligatorii la chestiunile și disputele bilaterale și regionale ale partenerilor, care își au rădăcinile în moștenirea trecutului, în concordanță cu dreptul internațional și principiile consacrate, inclusiv cu Acordul privind chestiunile succesoriale, precum și la cazurile nesoluționate de persoane dispărute și la aspecte legate de crimele de război. De asemenea, UE invită partenerii să garanteze drepturile și egalitatea de tratament ale persoanelor care aparțin minorităților.
7. Continuăm să sprijinim pe deplin eforturile depuse de **Înaltul Reprezentant și de reprezentantul special al UE pentru dialogul Belgrad-Priștina și alte chestiuni regionale din Balcanii de Vest**. Ne așteptăm la un angajament constructiv din partea părților cu bună-credință și în spiritul compromisului pentru a înregistra progrese rapide în normalizarea relațiilor lor, ceea ce este esențial pentru securitatea și stabilitatea întregii regiuni și pentru asigurarea faptului că părțile pot avansa pe căile lor europene respective. Îndemnăm părțile să pună în aplicare pe deplin **Acordul privind calea către normalizare și anexa de punere în aplicare a acestuia**, precum și toate acordurile anterioare, fără întârzieri sau condiții prealabile suplimentare. Ne așteptăm, de asemenea, ca părțile să depună eforturi susținute de dezamorsare în conformitate cu solicitările UE și să se abțină de la acțiuni unilaterale și necoordoanate care ar putea duce la noi tensiuni și violențe, precum și de la discursuri care nu favorizează normalizarea relațiilor.

8. Salutăm reuniunile de succes ale **comunității politice europene**, care au avut loc la 6 octombrie 2022 la Praga, la 1 iunie 2023 la Chișinău și la 5 octombrie 2023 la Granada. Reuniunile au oferit o platformă de coordonare politică și oportunități pentru desfășurarea de schimburi aprofundate cu privire la chestiuni urgente care vizează întregul continent.

Apropierea partenerilor de UE și promovarea integrării treptate

9. UE urmărește să **aducă Balcanii de Vest mai aproape de UE**, pregătind terenul pentru aderare și aducând beneficii concrete cetățenilor lor încă din timpul procesului de extindere. În acest scop, UE intenționează să exploreze măsuri suplimentare menite să promoveze în continuare **integrarea treptată**. UE subliniază importanța utilizării depline a potențialului instrumentelor juridice existente. Pe baza metodologiei revizuite, UE reamintește invitația Consiliului European de a se înregistra progrese în ceea ce privește integrarea treptată a regiunii încă din timpul procesului de extindere, într-un mod reversibil și bazat pe merite.
10. În acest context, recenta comunicare a Comisiei privind noul **Plan de creștere** pentru Balcanii de Vest vizează accelerarea **convergenței socioeconomice** între Balcanii de Vest și UE și încurajează regiunea să intensifice ritmul reformelor legate de UE și să promoveze integrarea economică regională prin intermediul pieței regionale comune (CRM), pe baza normelor și standardelor UE.
11. UE este pregătită să examineze propunerile formulate în planul de creștere pentru **consolidarea integrării economice a Balcanilor de Vest cu UE**. UE ia act de faptul că propunerile prezentate fac obiectul alinierii Balcanilor de Vest la normele UE privind piața unică și al deschiderii sectoarelor și domeniilor relevante pentru toți vecinii lor, în conformitate cu CRM, și în același timp al menținerii depline a integrității pieței unice a UE și a condițiilor de concurență echitabile.

12. UE salută semnarea celui de al patrulea acord de mobilitate privind recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale pentru asistenți medicali, medici veterinari, farmaciști și moașe în cadrul summitului Procesului de la Berlin din octombrie 2023, care va promova mobilitatea profesioniștilor în Balcanii de Vest. De asemenea, UE salută intrarea în vigoare a celor trei acorduri de mobilitate privind **libera circulație cu cărți de identitate** pentru cetățenii din regiune, precum și privind **recunoașterea reciprocă a diplomelor universitare** și a **calificărilor profesionale** în regiune, semnate anul trecut. UE își încurajează partenerii din Balcanii de Vest care încă nu au făcut acest lucru să ratifice rapid aceste acorduri, astfel încât cetățenii să poată beneficia de ele cât mai curând posibil.
13. UE reamintește angajamentul comun de a intensifica eforturile de consolidare a integrării Balcanilor de Vest cu piața internă a UE. Piața regională comună a Balcanilor de Vest ar trebui să servească drept element preliminar pentru integrare. Sunt necesare eforturi suplimentare decisive din partea tuturor liderilor din Balcanii de Vest pentru ca piața regională comună a Balcanilor de Vest să devină o realitate, în special în ceea ce privește adoptarea mai multor decizii privind **inițiativele legate de comerț**, asupra cărora s-a convenit deja la nivel tehnic în contextul Acordului central european de comerț liber (CEFTA). O astfel de cooperare regională favorabilă incluziunii, bazată pe normele și standardele UE, ar stimula, de asemenea, comerțul intraregional și ar atrage investiții. UE invită regiunea, cu ajutorul Consiliului de Cooperare Regională (CCR), al CEFTA și al Forumului de investiții al Camerei WB6 (CIF), să pregătească un succesori ambițios al actualului plan de acțiune privind piața regională comună înainte de expirarea acestuia în 2024.
14. UE salută eforturile tuturor economiilor din Balcanii de Vest în direcția **modernizării sistemelor lor de plăți** pentru a le aduce mai aproape de standardele UE și de îndeplinirea tuturor condițiilor pentru integrarea în zona unică de plăți în euro.

15. **Transporturile și conectivitatea** sunt esențiale pentru dezvoltarea economică, deoarece promovează o mai bună integrare regională și îmbunătățesc relațiile între vecini. Prin intermediul Comunității transporturilor, UE a deschis posibilitatea unei integrări mai strânse a Balcanilor de Vest în domeniul transporturilor, în special prin reforme în materie de reglementare. În acest sens, UE încurajează partenerii să acționeze în mod ambițios cu reformele necesare. UE salută acordurile la nivel înalt de revizuire a extinderii indicative a rețelei transeuropene de transport (TEN-T) în Balcanii de Vest și propunerea de instituire a **coridorului de transport dintre Balcanii de Vest și estul Mării Mediterane**. UE va sprijini partenerii din Balcanii de Vest în integrarea piețelor de transport rutier pe baza adoptării acquis-ului relevant al UE. Salutăm, de asemenea, progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a **culoarelor verzi UE-Balcanii de Vest** și solicităm aplicarea acestora la toate frontierele relevante, cu respectarea deplină a acquis-ului și a procedurilor UE. În plus, salutăm inițiativa privind instituirea **culoarelor albastre**, care va îmbunătăți legăturile comerciale și de transport dintre porturile din Marea Adriatică. Aceste inițiative contribuie la o mai bună gestionare a frontierelor, la scăderea timpilor de așteptare pentru pasageri și mărfuri și, prin urmare, stimulează activitatea economică. Ele subliniază impactul pozitiv al continuării cooperării vamale dintre UE și Balcanii de Vest. UE recunoaște eforturile Comunității transporturilor și ale CEFTA de a elabora o foaie de parcurs pentru punerea în aplicare a culoarelor verzi și a controalelor sincronizate la frontieră. În plus, UE este dedicată sprijinirii modernizării rețelei feroviare din regiune și încurajează eforturile Balcanilor de Vest de a reintroduce conexiunile feroviare de călători între marile orașe din regiune, precum și între regiune și vecinii acesteia din UE.

16. UE reamintește hotărârea sa de a sprijini liderii din Balcanii de Vest în îndeplinirea angajamentului lor de a **pune pe deplin în aplicare Agenda verde** pentru regiune, inclusiv angajamentele în materie de climă asumate în temeiul Acordului de la Paris, al Comunității Energiei și al Declarației de la Sofia privind Agenda verde pentru Balcanii de Vest, ca factor-cheie pentru tranziția către economii moderne, neutre din punct de vedere climatic, reziliente la schimbările climatice și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor. UE va continua să **sprijine decarbonizarea** regiunii și prin asistență tehnică, în special pentru extinderea energiilor din surse regenerabile. Proiectul „EU4Green” este un instrument important de sprijinire a partenerilor în eforturile lor vizând punerea în aplicare. UE va continua să sprijine regiunea în elaborarea și punerea în aplicare a politicii privind clima și tranziția energetică, inclusiv stabilirea prețului carbonului pe baza unei monitorizări, a unei raportări și a unei verificări solide a emisiilor, precum și a unor politici solide.
17. În ceea ce privește integrarea în **piața unică digitală** a UE, pornind de la punerea în aplicare cu succes a acordului privind roamingul regional intitulat „Roaming la prețurile de pe piața națională” din iulie 2021, salutăm **reducerea costurilor serviciilor de date în roaming** între UE și Balcanii de Vest începând cu 1 octombrie 2023, în vederea dezvoltării unui acord de roaming pe termen lung care să includă regiunea în zona de roaming la prețurile de pe piața națională a UE. Balcanii de Vest ar trebui, de asemenea, să depună eforturi pentru a-și intensifica eforturile în domeniul **transformării digitale și al mass-mediei**, în special în ceea ce privește reformele în materie de securitate cibernetică și asigurând implementarea securizată a rețelelor 5G prin punerea în aplicare cuprinzătoare a setului de instrumente al UE pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G. Pentru a promova în continuare conectivitatea digitală, salutăm intenția de a dezvolta inițiativa WIFI4WB, care oferă acces gratuit la conectivitatea WIFI pentru cetățeni și vizitatori în spațiile publice.
18. În ceea ce privește **integrarea Balcanilor de Vest în lanțurile de aprovizionare industriale**, salutăm interesul exprimat de partenerii din Balcanii de Vest de a face parte dintre partenerii din lanțul valoric al UE pentru **materiile prime critice** și de a obține sprijin pentru dezvoltarea industriilor relevante, în conformitate cu nevoile și standardele pieței unice a UE.

19. Reamintind declarațiile de la Brdo din 2021 și de la Tirana din 2022, UE se angajează să **acelereze și să aprofundeze în continuare implicarea sa politică și în materie de politici cu Balcanii de Vest**, inclusiv, printre altele, prin organizarea de summituri periodice UE-Balcanii de Vest, prin participarea partenerilor din Balcanii de Vest la evenimente la nivel înalt ale UE și la dialoguri periodice în domeniul PESC, precum și prin intensificarea cooperării în cadrul forurilor multilaterale. Partenerii din Balcanii de Vest au fost deja invitați să contribuie la reuniunile Consiliului Afaceri Externe și primesc informări periodice cu privire la aceste reuniuni. Recenta reuniune ministerială UE-Balcanii de Vest din noiembrie a intensificat și mai mult implicarea în domeniul PESC, iar forumul ministerial UE-Balcanii de Vest din octombrie de la Skopje în ceea ce privește justiția și afacerile interne.
20. UE salută călduros înființarea unei noi filiale a **Colegiului Europei** la Tirana și lansarea procesului de depunere a candidaturilor pentru primul an universitar 2024-2025. Acest campus va înzestra studenții din Balcanii de Vest și din alte zone cu cunoștințe de specialitate în domeniul afacerilor europene și le va oferi studenților din statele membre ale UE expertiză regională și, prin urmare, va promova înțelegerea reciprocă și apartenența.
21. De asemenea, UE reamintește sprijinul său continuu pentru reformarea și **consolidarea capacităților administrațiilor publice** din Balcanii de Vest, acordat în special prin granturi, înfrățire, precum și prin Școala regională de administrație publică (ReSPA).

22. De asemenea, UE salută angajamentul partenerilor de a-și accelera activitatea privind punerea în aplicare a agendei pentru Balcanii de Vest privind inovarea, cercetarea, educația, cultura, tineretul și sportul. Pe lângă participarea la programele Orizont Europa și Europa creativă, UE asociază treptat parteneri la programe ale UE precum **Erasmus+** și **Corpul european de solidaritate** și deschide participarea în cadrul **inițiativei privind universitățile europene** tuturor partenerilor din Balcanii de Vest, cu scopul de a crea noi oportunități pentru **tineri**. **Garanția pentru tineret** și măsurile de sprijin pentru inovare instituite în Balcanii de Vest vor contribui la reducerea necorelării competențelor și a exodului de creiere cu care se confruntă regiunea. Următoarea **reuniune ministerială a platformelor de coordonare pentru Balcanii de Vest** ar trebui să contribuie la consolidarea în continuare a cooperării cu regiunea în aceste domenii de politică și la menținerea impulsului politic. UE salută rolul important al Biroului de Cooperare Regională pentru Tineret (RYCO) în consolidarea cooperării și a reconcilierii în rândul tinerilor din Balcanii de Vest.

Construirea unei baze economice solide pentru viitor și abordarea comună a impactului negativ al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei

23. **Rusia este singura responsabilă pentru criza energetică și economică** continuată. Utilizarea ca armă a energiei, a alimentelor și a informațiilor a afectat partenerii din Balcanii de Vest, vizându-i în special pe cei care se aliniază pe deplin la PESC a UE și la măsurile restrictive ale acesteia. Pentru a atenua impactul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, UE este hotărâtă să **își intensifice** și mai mult **angajamentul politic** cu regiunea Balcanilor de Vest, pe lângă asistența acordată deja prin intermediul **Instrumentului de asistență pentru preaderare, al Planului economic și de investiții, al pachetului de sprijin în domeniul energiei, al Instrumentului european pentru pace, precum și al sprijinului care contribuie la consolidarea rezilienței cibernetice și la abordarea acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine (FIMI)**.

24. UE va continua să sprijine partenerii din Balcanii de Vest în combaterea efectelor negative asupra economiilor și societăților acestora, în special prin intermediul **pachetului de sprijin în domeniul energiei al UE, în valoare de 1 miliard EUR sub formă de granturi care pot aduce investiții în valoare de 2,5 miliarde EUR. 90 % (450 de milioane EUR)** din prima jumătate a pachetului, pentru a atenua creșterea prețurilor la energie pentru IMM-uri și gospodăriile vulnerabile, au fost deja **plătite**. Restul de 500 de milioane EUR sub formă de granturi este furnizat de UE prin intermediul Cadrului de investiții pentru Balcanii de Vest (CIBV) pentru a promova tranziția energetică și independența energetică, pentru a sprijini proiectele privind energia din surse regenerabile, pentru a finanța îmbunătățiri ale infrastructurii energetice și ale capacităților de interconexiune, inclusiv GNL, pentru a moderniza sistemele de transport al energiei, încălzirea centralizată și pentru a îmbunătăți eficiența energetică a infrastructurilor private și publice din Balcanii de Vest.
25. Reamintim decizia noastră de a deschide mecanismul UE pentru **achizițiile comune de gaze și GNL** pentru Balcanii de Vest și încurajăm utilizarea acestuia de către partenerii noștri care au piețe de gaze pentru a-și reduce dependența de gazele rusești. Prin intermediul Comunității Energetice, **UE își deschide, de asemenea, piața energiei electrice** pentru Balcanii de Vest, sub rezerva unor reforme în materie de reglementare.
26. Continuarea punerii în aplicare a **planului economic și de investiții (PIE), a Agendei verzi și a Agendei digitale pentru Balcanii de Vest** va contribui la consolidarea economiei și a rezilienței regiunii, inclusiv prin sprijinirea în continuare a conectivității sigure și reziliente, a tranziției energetice și a diversificării surselor de aprovizionare cu energie. Sprijinul acordat prin intermediul PIE cuprinde o finanțare sub formă de granturi în valoare de 9 miliarde EUR din IPA III și sub formă de investiții de până la 20 de miliarde EUR pentru perioada 2021-2027 și se află într-un stadiu avansat de punere în aplicare. Din pachetul de investiții de aproape 30 de miliarde EUR pentru regiune, 16,6 miliarde EUR au fost deja mobilizate. În acest context, ar trebui, de asemenea, ca partenerii din Balcanii de Vest să consolideze **supremația legii** și să întreprindă în mod decisiv **reforme economice și sociale**, inclusiv pe cele cuprinse în programele lor de reformă economică și în concluziile comune ale dialogului economic și financiar.

Consolidarea securității și a rezilienței

27. Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei ridică provocări fundamentale în materie de securitate. UE rămâne hotărâtă să **consolideze în continuare cooperarea cu Balcanii de Vest cu privire la aspectele esențiale de securitate și apărare, inclusiv la nivel operațional**. În acest sens, salutăm faptul că partenerii și-au dovedit în continuare angajamentul față de **politica de securitate și apărare comună (PSAC)**, inclusiv contribuind la misiunile și operațiile UE de gestionare a crizelor. UE va continua să colaboreze cu regiunea pentru a dezvolta suplimentar capacitățile și capacitățile de apărare ale acesteia, inclusiv prin intermediul **Instrumentului european pentru pace**. UE își menține angajamentul de a contribui la securitatea în regiune, inclusiv prin operația sa PSAC EUFOR Althea și prin misiunea EULEX. UE salută menținerea angajamentului partenerilor față de dezvoltarea unor instrumente eficiente pentru **cooperarea regională a Balcanilor de Vest în domeniul securității și apărării**. De asemenea, UE a început să își intensifice în continuare cooperarea cu regiunea în domenii precum abordarea **amenințărilor hibride și a celor cibernetice, spațiul și mobilitatea militară**.
28. UE va continua să sprijine Balcanii de Vest în combaterea **acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine**, inclusiv dezinformarea, precum și a altor amenințări hibride care încearcă să submineze stabilitatea și procesele democratice ale regiunii, precum și perspectivele acesteia de aderare la UE. În acest sens, ne vom întări și mai mult cooperarea pentru **a consolida reziliența**, inclusiv prin promovarea profesionalismului mass-mediei și a educației în domeniul mass-mediei, precum și prin creșterea impactului **comunicării strategice** cu privire la relațiile UE-Balcanii de Vest și, în special, la procesul de extindere. De asemenea, UE își va intensifica colaborarea cu partenerii pentru a contracara discursurile false ale Rusiei și dezinformarea cu privire la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

29. **Vom continua să ne consolidăm securitatea cibernetică colectivă în colaborare cu Balcanii de Vest**, inclusiv prin sprijin operațional și tehnic coordonat și prin implicarea regiunii în mecanismele de securitate cibernetică ale UE. Eforturilor noastre comune spornice au la bază programele existente și cooperarea cu Agenția UE pentru Securitate Cibernetică (ENISA) și cu Colegiul European de Securitate și Apărare, alături de inițiative bilaterale ale statelor membre ale UE și ale altor parteneri. În cadrul proiectului de răspuns rapid în materie de securitate cibernetică, în valoare de 2,6 milioane EUR, acțiunea UE s-a axat pe creșterea rezilienței cibernetică și a gradului de pregătire a partenerilor în caz de incidente cibernetică. Programul regional finanțat prin IPA în valoare de 5 milioane EUR privind consolidarea capacităților în materie de securitate cibernetică în Balcanii de Vest sprijină reziliența cibernetică a regiunii pe termen mediu și lung. Aceste programe sunt completate periodic prin asistența TAIEX inter pares. Salutăm înființarea Centrului de capacități cibernetică în Balcanii de Vest, care promovează cooperarea regională în ceea ce privește consolidarea rezilienței cibernetică. Cooperarea sporită a Balcanilor de Vest cu ENISA și cu Centrul european de competențe în domeniul cibernetic, precum și rolul de facilitare al Consiliului de Cooperare Regională vor avea o importanță din ce în ce mai mare în viitor. Uniunea Europeană așteaptă cu interes instituirea rezervei cibernetică a UE, care va fi pusă la dispoziția partenerilor din Balcanii de Vest pentru a răspunde la incidentele de securitate cibernetică semnificative sau de mare amploare.

Migrația ilegală și combaterea terorismului și a criminalității organizate

30. Gestionarea migrației rămâne o provocare și o responsabilitate principală comună.

Recunoaștem progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Planului de acțiune al UE privind Balcanii de Vest, prezentat în decembrie 2022. Datorită acțiunii coordonate, presiunea globală exercitată de migrație pe ruta Balcanilor de Vest a scăzut până în prezent în 2023 comparativ cu anul 2022. Cu toate acestea, ruta este încă foarte activă, înregistrându-se un număr mare de cazuri de trecere neregulamentară a frontierei detectate. În acest context, UE și Balcanii de Vest rămân hotărâte să pună în aplicare pe deplin planul de acțiune al UE, inclusiv să combată introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane, să asigure accesul la protecție internațională pentru persoanele care au nevoie de aceasta și să consolideze în continuare monitorizarea tendințelor de-a lungul rutei. În acest sens, partenerii din Balcanii de Vest sunt invitați să își consolideze în continuare implicarea în Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT), instrumentul emblematic al UE pentru combaterea criminalității grave și organizate. Sprijinul financiar semnificativ din partea UE prin intermediul unor programe specifice le va permite partenerilor să consolideze sistemele de azil și de primire, să întărească protecția frontierelor, să combată grupurile infracționale organizate și alte rețele infracționale, în special cele implicate în introducerea ilegală de migranți, și să intensifice returnările din Balcanii de Vest în țările de origine.

31. Începând cu anul viitor, cetățenii din întreaga regiune a Balcanilor de Vest vor putea călători fără viză în spațiul Schengen. UE salută progresele înregistrate de mai mulți parteneri din Balcanii de Vest în ceea ce privește alinierea la **politica UE în domeniul vizelor** și solicită continuarea alinierii pentru a preveni utilizarea abuzivă a sistemelor de migrație și azil ale statelor membre ale UE. În ceea ce privește readmisia, UE a salutat eforturile partenerilor de a îmbunătăți punerea în aplicare a acordurilor de readmisie existente între UE și Balcanii de Vest. Partenerii trebuie să continue consolidarea sistemelor lor de returnare, inclusiv prin încheierea de acorduri de readmisie cu principalele țări de origine. Sprijinul financiar și tehnic suplimentar acordat de UE – facilitat prin intermediul Frontexului – vizează intensificarea cooperării în materie de returnare și readmisie cu țările de origine. UE salută semnarea și încheierea de noi acorduri privind statutul Frontexului cu unii dintre parteneri și îi invită pe ceilalți parteneri să le urmeze rapid exemplul. De asemenea, ar trebui intensificată în continuare cooperarea cu Agenția pentru Azil a Uniunii Europene și cu Europolul.

32. UE solicită consolidarea în continuare a **cooperării privind combaterea terorismului și a extremismului violent în toate formele sale**, inclusiv prevenirea radicalizării și a finanțării terorismului. UE salută rezultatele obținute pe parcursul celor cinci ani de punere în aplicare a Planului comun de acțiune privind combaterea terorismului pentru Balcanii de Vest și își confirmă hotărârea de a continua cooperarea în viitor, având în vedere, de asemenea, amenințările emergente, cum ar fi extremismul violent de dreapta, conținutul extremist violent care se răspândește online și posibilele atacuri asupra infrastructurii critice. UE reiterează importanța luării unor măsuri ferme pentru combaterea criminalității grave și organizate, în special a **spălării banilor, a corupției la nivel înalt, a cultivării de droguri, a producției și a traficului de droguri**, prin consolidarea cooperării în domeniul asigurării respectării legii și vamal facilitată de EMPACT. În contextul consecințelor devastatoare ale consumului de droguri și ale traficului de droguri asupra sănătății și securității societăților noastre, suntem de acord să ne continuăm și să ne intensificăm eforturile comune printr-o abordare bazată pe dovezi, integrată, multidisciplinară și echilibrată.
33. UE salută hotărârea reconfirmată a partenerilor din Balcanii de Vest de a eradica **traficul și proliferarea armelor de calibru mic și a armamentului ușor**, precum și nivelul ridicat de cooperare pentru combaterea contrabandei cu arme de foc în cadrul EMPACT. UE va continua să sprijine Balcanii de Vest în acest domeniu. Foaia de parcurs, care a fost prelungită pentru perioada de după 2024, este un exemplu recunoscut la nivel internațional de bune practici în materie de cooperare regională în vederea consolidării controlului armelor de calibru mic.
34. UE îi încurajează în continuare pe partenerii din Balcanii de Vest să stabilească și să mențină relații de cooperare cu **Parchetul European (EPPO)** în domeniul asistenței judiciare reciproce în materie penală. Salutăm acordurile de lucru deja stabilite între EPPO și unii parteneri din Balcanii de Vest și îi încurajăm pe ceilalți parteneri să înceapă o cooperare similară cât mai curând posibil.

35. Salutăm alinierea la punctele de mai sus a partenerilor noștri din Balcanii de Vest.
-